

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

mgr inż. arch. Sylwii Widzisz-Pronobis

pt: **“Analiza narzędzi włączających społeczności do projektowania rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych wynikających ze zmian klimatu w tym narzędzi opartych na technologii”.**

Promotorka:

dr hab. inż. arch. Anna Szewczenko, prof. PŚ

Rozprawa doktorska podejmuje problematykę włączenia społeczności lokalnych do projektowania rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych wynikających ze zmian klimatu.

Celem pracy jest wskazanie cech, decydujących o skuteczności metod i narzędzi we współczesnych procesach partycypacyjnych, uwzględniających potrzeby wynikające ze zmian klimatu oraz opracowanie modelu partycypacyjnego, służącego wdrażaniu rozwiązań na rzecz zapobiegania zmianom klimatycznym.

Praca doktorska ma charakter badawczy i prezentuje ogólną wiedzę z zakresu partycypacyjnego projektowania w dyscyplinie architektura i urbanistyka. Przedmiotem badań są metody, techniki i narzędzia partycypacyjne oraz ich zastosowanie w procesie partycypacyjnym. Według założonej tezy możliwe jest wyłonienie grupy metod i narzędzi, które są szczególnie wspierające w procesach partycypacyjnego projektowania urbanistyczno-architektonicznego w kontekście budowania odporności miejskiej, zrównoważonego projektowania i adaptacji do zmian klimatu.

W przyjętej metodologii badań przeprowadzono analizę źródeł literaturowych, dotyczących przykładów procesów partycypacyjnych, zastosowanych metod i narzędzi w celu określenia modelu partycypacyjnego wspomagającego budowanie rezyliencji miejskiej wobec zmian klimatu. Przeprowadzono badania z zakresu uwarunkowań społecznych i organizacyjnych partycypacji społecznej, analizę wybranych przykładów procesów partycypacyjnych oraz wybranych narzędziowników opracowanych do przeprowadzenia działań włączających. Kolejnym krokiem było wyodrębnienie czynników decydujących o doborze metod i narzędzi partycypacyjnych, a także określenie kluczowych faz procesu partycypacyjnego oraz elementów modelu partycypacji z uwzględnieniem iteracyjności tego procesu. Zebrana wiedza posłużyła do przeprowadzenia testu modelowego rozwiązania na wybranych procesach partycypacyjnych, w których uczestniczyła Autorka pracy. Wyniki testowania pozwoliły na doprecyzowanie Autorskiego Modelu Partycypacyjnego i na opracowanie wniosków pozwalających na ukierunkowanie dalszych badań w obszarze projektowania partycypacyjnego.

Praca składa się z siedmiu rozdziałów. Pierwszą część stanowi wprowadzenie, w którym opisana jest geneza i uzasadnienie podjęcia pracy wraz z celami, tezą i opisem przyjętej metodologii. Kolejne rozdziały to analityczna część pracy, w której dokonano badań literatury z zakresu uwarunkowań społecznych i organizacyjnych partycypacji społecznej oraz badań związanych ze zmianą klimatu i kierunków rozwoju miast: miasta zrównoważonego, miasta rezyliентnego i koncepcji Human Smart City. W rozdziale trzecim podjęto analizę współczesnych metod i technik partycypacyjnych na podstawie wybranych procesów partycypacyjnych i narzędziowników. Badania objęły zastosowanie narzędzi i momentu ich

zastosowania, efekty partycypacji, elementy składowe procesów oraz role projektantów. Wnioski z przeprowadzonych badań opisane w rozdziale czwartym posłużyły do opracowania autorskiego modelu partycypacyjnego, który obejmuje założenia dotyczące procesu inwestycyjnego, zadań projektanta i zasad doboru narzędzi partycypacyjnych. Na podstawie określonych w rozdziale piątym zasad i celów testowania modelu, przeprowadzono proces sprawdzenia stopnia zastosowania założeń modelu w procesach, których Autorka pracy była współtwórczynią. Wyniki testowania posłużyły do opracowania wniosków i podjęcie dyskusji na temat przyszłości procesów partycypacyjnych w obliczu zmian klimatu.

Wśród wniosków pracy badawczej istotne są kwestie związane z dyskusją na temat wyzwań i edukacji z zakresu odporności miejskiej i adaptacji do zmian klimatu oraz kwestie organizacyjne i związane z zaangażowaniem społecznym. Czynniki wyodrębnione w badaniach stanowią bazę do analizy skuteczności procesów partycypacyjnych szczególnie w ujęciu budowania odporności miejskiej i zwiększania zaangażowania społecznego. Istotnym efektem jest także zakres działań objętych Autorskim Modelem Partycypacyjnym, które mogą wspierać organizatorów procesów partycypacyjnych w planowaniu i prowadzeniu takich działań. Dla pełnego wykorzystania możliwości jakie daje model ważne są kwestie związane z odpowiedzialnością za kompleksowe prowadzenie procesów i efekty z nich wynikające. Efektem badań jest także zakres kompetencji, jakie może pełnić projektant w procesach partycypacyjnych, co może mieć przełożenie na rozwój zawodu architekta i urbanisty w przyszłości.

Praca doktorska ma także wymiar praktyczny i może stanowić wsparcie dla organizatorów procesów partycypacyjnych w tym władarzy gmin, urzędników i lokalnych liderów w podejmowaniu problemów związanych ze zmianami klimatycznymi.